N°. 220. # DE GRONDWET. **185[illegible]**

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 8 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Het Verslag over de verrigtingen aangaande het Armbestuur, over 1851.

II.

Wij zijn nu gekomen tot het eigenlijk verslag van hetgeen onder en door het *vorig* Ministerie is verrigt, waarmede de tegenovergestelde rigting zich schijnt te hebben vereenigd:

„Wat betreft de verrigtingen der Regering, kan hier „slechts sprake zijn van die aangaande het *armbestuur* „en kan, naar haar oordeel, bij een verslag daaromtrent niet worden verlangd, dat men trede in beschouwingen omtrent hetgeen door het Staatsbestuur wordt „verrigt ten opzigte van al hetgeen onmiddellijk of „meer verwijderd invloed kan uitoefenen op de volkswelvaart, waarmede de armoede, uit den aard der „zaak, in verband staat.

„Met opzigt nu tot het armbestuur zijn in 1851, bij „het in overweging nemen van een ontwerp van wet „tot regeling daarvan, geene algemeen werkende maatregelen door de Regering genomen. Hare taak bepaalde zich tot het toepassen en het verzekeren der „uitvoering en naleving van de bestaande wetten en „verordeningen.

„Daartoe behoorde in de eerste plaats de beslissing „van eene menigte, dikwerf zeer moeijelijke en ingewikkelde geschillen over de toepassing der wet van „den 28 November 1818 (*Stbl.* n°. 40), zoowel in „eerste instantie, als ten gevolge van ingediende bezwaren tegen uitspraken van Gedeputeerde Staten of „van Gemeente-besturen.„

De taak der Regering zal in dit opzigt, ten gevolge van het ingediende wetsontwerp op het armbestuur, zoodra het is tot wet verheven, niet worden verligt.

„Voorts werden aan besturen van instellingen van „weldadigheid in 1851, 223 magtigingen tot verschillende burgerlijke handelingen verleend.

„Bij de behandeling der verzoeken tot het erlangen „der door haar verleende magtigingen, stelde de Regering zich steeds ten regel het behoud, en, waar „het kon, de vermeerdering der bezittingen van de instellingen van weldadigheid te bevorderen. Tot dat „einde verbond zij aan de magtiging tot verkoop, waar „dit mogelijk was, de verpligting tot wederbelegging, „en waar die werd gevraagd met het doel om de opbrengst te verbruiken tot aanzuivering van ontstane „tekorten of voorziening in gewone behoeften, trachtte „zij dit zooveel doenlijk te verhoeden en deelde zij „hare beschouwingen mede nopens de middelen door „welke die voorziening op andere min schadelijke wijze „kon worden beproefd. Nimmer werden verzoeken, met „dit doel gedaan, ingewilligd, dan nadat het overtuigend was gebleken, dat de behoefte onvermijdelijk „en dringend was, en dat het volstrekt aan andere „middelen ter vervulling ontbrak.

„In denzelfden geest verbond de Regering aan het „verleenen der magtiging aan besturen van instellingen „van weldadigheid tot het aanvaarden van erfstellingen, legaten of schenkingen, in den regel de voorwaarde, dat het geërfde, gelegateerde of geschonkene „rentegevend moest worden belegd.

„Zoodanige magtigingen zijn in 1851 verleend ten „getale van 146; waarvan de waarde bedroeg ƒ 332,069,09$_5$; „daaronder alleen voor diakoniën of kerkelijke armbesturen ƒ 307,763,66^5.„

Wij gelooven, op grond der bestaande algemeene voorschriften, te mogen onderstellen, dat onder de verleende magtigingen tot onderscheidene burgerlijke handelingen ook die begrepen zijn aan diaconiën of kerkelijke armbesturen en dat deze niet zijn uitgesloten [illegible] van de zorgvuldigheid der Regering, om het be[illegible]en, waar het kon, de vermeerdering hunner bezittingen te bevorderen. De Minister-Verslaggever heeft bij de nieuw voorgedragen armenwet de noodzakelijkheid erkend, dat de Regering toezie, „zoowel dat niet te veel [illegible] goederen in de doode hand overgaan, als „dat, bij het deelnemen in geldleeningen en het in„zetten op hypotheek, waarbij zoo ligt consideratiën van „plaatselijken of personelen aard in het spel kunnen komen, het belang der betrokken instellingen steeds op den „voorgrond gesteld blijven.„ In volkomene overeenstemming met dat beginsel, wordt dan ook gezegd „dat de „wet op het armbestuur regels moet bevatten, ten opzigte van de burgerlijke handelingen van de besturen „der instellingen, welke op het behoud en den voor- „of achteruitgang van hare bezittingen en inkomsten „van invloed zijn, en ten opzigte van de goedkeuring „op die handelingen vereischt. *De zorg hiervoor is „een gewigtig deel van den grondwettigen pligt der „Regering.*„

En nu vragen wij, als het jaarlijksch verslag en de wettelijke regeling van het armbestuur, ook ten aanzien der diaconiën, een gewigtig deel van den grondwettigen pligt der Regering uitmaakt, waarom moeten dan de kerkelijke instellingen van die zorg worden uitgesloten? Zoo *lager* toezigt op kerkelijk gebied voldoende is tot wering van handelingen, die strijdig zijn met het algemeen belang; — men kon die zorg op burgerlijk gebied, waar openbaarheid heerscht, aan gewestelijke of gemeentebesturen overlaten. Nu de Minister met zeker welgevallen of blijk van overeenstemming op die feiten als een deel der verrigtingen van de Regering wijst, waarom die overtuiging niet onbewimpeld te kennen gegeven bij de regeling van het armbestuur in haren geheelen omvang? Moet dan de tegenovergestelde rigting zich voortdurend in beginselloosheid en transactiegeest openbaren? Ook na het oordeel der Regering, dat nu onmiddellijk volgt?

„Meermalen doet de veelvuldige briefwisseling, tot „welke het armbestuur aanleiding geeft en die betreffende de regeling der gemeente belastingen zien, dat „bij eenige besturen de strekking bestaat, om de armverzorging meer ten laste der gemeentefondsen te „brengen dan het welbegrepen belang van den Staat „medebrengt.„

„Tot staving daarvan worden doorgaans gronden aangevoerd, die een streven aanduiden, om de armenlast „meer gelijkmatig door de ingezetenen te doen dragen „dan bij de ongelijk werkende liefdadigheid het geval is.„

„Van het verkeerde dier rigting, als leidende tot „uitdooving en vernietiging der liefdadigheid, overtuigd, „laat de Regering geene poging onbeproefd, om daarvan terug te brengen en de denkbeelden in dat spoor „te leiden, waardoor integendeel de opwekking wordt „bevorderd van die nationale deugd, in welke in „Nederland nog steeds een zeer krachtige steun wordt „gevonden tot leniging der armoede.„

Er bestaat bij ons geen de minste twijfel, of de Regering door de nieuwe wet de verkeerde rigting niet eer voeden en versterken [illegible] wel in een tegenovergesteld spoor leiden zal en niet nog daarbij de overgeblevene sporen van die nationale deugd, door uitdooving der individuële liefdadigheid uitwisschen zal.

„Wijders wordt door de Regering gezorgd voor de „geregelde uitvoering der bekende, door haar met de „Maatschappij van Weldadigheid aangegane overeenkomst.„

„Daaruit vloeijen, bij het aanwezen van vele duizende op die overeenkomst in de koloniën dier Maatschappij gevestigde personen, die tot velerlei beschikkingen en briefwisseling aanleiding geven, menigvuldige dagelijksche werkzaamheden voort.„

„Ook de briefwisseling, die een gevolg is der reeds „vermelde pogingen, om het jaarlijks verslag meer volledig en juist te maken, verschaft meermalen de „gelegenheid tot het geven van wenken en teregtwijzigingen met opzigt tot de leiding van het armbestuur, waaromtrent overigens uit den aard der [illegible] „bij zooveel verscheidenheid, als [illegible] „plaatselijke omstandigheden [illegible] „bestaat, veel moet worden overgelaten aan het beleid „van de besturen der gemeenten en der instellingen „van weldadigheid, en dat wel te meer, daar het „welbegrepen belang van den Staat medebrengt zorgvuldig het beginsel te handhaven, dat de armverzorging, voor zooveel het openbaar gezag daarin „betrokken is, een plaatselijke of gemeentelast is en „steeds moet *blijven*.„

„De hierbij overgelegde tabellen zijn, even als die „gevoegd bij de verslagen over vorige jaren, bij het „Departement van Binnenlandsche Zaken opgemaakt, „voor zooveel betreft de instellingen, die in meer dan „éëne provincie bestaan, uit de provinciale tabellen, „bij de gewestelijke besturen vervaardigd uit de opgaven van de gemeente ontvangsten. Die provinciale „tabellen zijn bij het Departement vooraf naauwkeurig „vergeleken met die betreffende 1850, en voorts met „zooveel zorg onderzocht, als geschieden kon bij de „onmogelijkheid, om de daarin vervatte cijfers op zich „zelve na te gaan.

„Dat onderzoek gaf ook nu weder aanleiding tot „nadere briefwisseling ter verbetering van hier en daar „opgemerkte gebreken.„

En hiermede neemt het verslag van *de verrigtingen der Regering* aangaande het armbestuur een einde. Wij betwijfelen of daarmede geheel is te gemoet gekomen aan de bedenking der Commissie uit de Tweede Kamer, belast met het onderzoek van het Verslag omtrent den staat van het Armwezen over 1850, in de zitting van 28 Februarij 1853 medegedeeld:

„De Commissie kan dit verslag niet noemen een „verslag van de verrigtingen der Regering aangaande „het Armbestuur, ten ware men deze mededeeling omtrent de *inrigtingen* eene *verrigting* wilde noemen, „waardoor men zoowel de onderscheiden armbesturen „als het armwezen in ons Vaderland beter leert „kennen.„

Wij missen toch een eenigzins omstandig verslag van de moeijelijke en ingewikkelde geschillen over de toepassing der wet van 28 November 1818, waaruit zou kunnen blijken, welke bezwaren in die wet werden gevonden, wier vermijding bij eene nieuwe wettelijke regeling noodzakelijk kon worden geacht. Evenzeer ware het wenschelijk geweest eenige bijzonderheden te kennen, omtrent den aard der middelen, die in het werk gesteld zijn om de armverzorging meer ten laste der gemeente-fondsen te brengen, ten einde bij nieuwe wettelijke voorschriften voor die misbruiken te waken. Zoo ware het niet onbelangrijk geweest, dat eenig onderzoek in het werk gesteld was naar de oorzaken, waarom de liefdadigheid ongelijk werkt, en de kerkelijke armenzorg, uit liefdadigheid voortspruitende, door middel van bijzondere personen of vereenigingen wordt onderschept, en de liefdadigheid andere kanalen zoekt. Vooral scheen het te behooren tot de taak der regering, om eenige opening te geven van hare verrigtingen, ten aanzien der [illegible] opneming en verpleging der veroordeelde bedelaars in de kolonie der Maatschappij van Weldadigheid en van de vooruitzigten, welke er bestaan, dat de ongelijkmatige druk, dien de gemeenten vrijwillig torschen, wanneer zij zich aan de betaling niet onttrekken, zal worden vervangen, door een voor allen geldenden maatregel — ook [illegible] medewerking van de wetgevende magt [illegible] worden. Nimmer kan het [illegible] missie alleen zijn [illegible] maakt met den omvang [illegible] van Binnenlandsche Zaken [illegible] afdeeling armwezen [illegible] van de verrigtingen der Regering [illegible] toestand en omvang [illegible]

De Minister van Doorn roemde, bij gelegenheid der beraadslagingen over de begrooting voor de Hervormde Eeredienst, de milde wijze, waarop de Regering het regt van de collatie uitoefende.

In *de Boekzaal* van Januarij jl. lazen wij, dat de kerkeraad te *Delfzijl* van het Ministerie een twaalftal predikanten had ontvangen, om daaruit eene keuze te doen, — en dat de kerkeraad verzocht had op die nominatie twee predikanten te plaatsen. — Op het twaalftal treffen wij evenwel de opgegevene twee niet aan.

Men meldt ons uit Hoorn, dat aldaar door de Israëlitische Godsdienstige Sub-school-commissie, met voorbijgang van alle autoriteiten, een geacht onderwijzer, die reeds sedert 1835 daar beroepen is, met in-acht-neming van al de thans nog bestaande wettige bepalingen, om een geldelijk verschil, dewijl men hem van zijn salaris, waarop hij beroepen is, een *vierde gedeelte* wil aftrekken, om dit tot andere einden te gebruiken, ontslagen is, en dat men zijn post als vakant openlijk heeft geannonceerd.

Deze eigenmagtige handelwijs is geheel in strijd met de bepalingen op het lager onderwijs, vervat in Z. M. besluit van 10 Mei 1817 no. 146, hetwelk in verband gebragt is met de algemeene instructie voor de school-commissien voor de Godsdienstige Israël. scholen, op welke ook maatschappelijk onderwijs gegeven wordt, gelijk dit te Hoorn plaats heeft.

Zoo men ons mededeelt is van dit ontslag noch kennis gegeven aan de plaatselijke school-commissie, noch aan den districts-school-opziener, maar heeft men op eigen autoriteit ontslagen en den onderwijzer, een zeer geacht en gezien burger in die stad, gelast met den eersten April aanstaande zijne woning, die hem vrij toegekend is, met zijn talrijk gezin te verlaten.

Zonder in achtneming van de bepalingen bij de dispositie van 27 Decemb. 1817, ten gevolge van Z. M. besluit van 10 Mei 1817, — zonder te letten op de nadere bepaling bij dispositie van 27 Julij 1837 No. 6, vergreep die commissie zich en stelde openlijk een onderwijzer ten toon, door zijn post als vakant te annonceren en sollicitanten op te roepen.

Wenschelijk ware het dus dat de bevoegde autoriteit, bij welke, zoo wij vernemen, die handelwijze aangeklaagd is, de noodige maatregelen neme, om aan zoodanige willekeurige handelingen paal en perk te stellen en dat zij de commissie aanwijzen moge, om zich strikt aan de wettelijke bepalingen te houden, of haar te ontslaan.

Nederlanderachtigheden.

De Nederlander komt er tegen op, dat «de banier der vrijheid gezet worde tegenover den knoet, die Europa bedreigt.» Wanneer die banier in handen der vrijzinnigheid geraakt is, is het *de Nederlander* tamelijk onverschillig, of die vrijheid dan wel de knoet Europa regeert.

De banier der *vrijheid* tegenover den *knoet*.
Dit luidt zeer fraai; doch we hebben vertrouwen op de banier der *vrijheid* wanneer ze in handen der *vrijzinnigheid* geraakt is. «L'Europe sera *républicaine* ou *cosaque*.»
Zou Napoleon door het *republikeinsche* den staatsvorm, gelijk die sedert 2 December 1851 in den eenigen vertegenwoordiger van het souvereine volk geconcentreerd is, hebben bedoeld?
Zou er tusschen *l'Europe Cosaque* en een aan *vrijzinnig reactionnairen* dwang ondergeschikt Europa, tegenstelling of overeenkomst bestaan?
Zouden we niet naar een beginsel moeten uitzien dat, door vereeniging van vrijheid en orde tegen de afwisseling van *revolutie* en *reactie*, tegen *sabel* zoowel als *knoet*, tegen elke soort van *autocratie* in veiligheid stelt?
Mogen wij thans (wegens afkeuring der *Russische politiek*) vergeten, dat ook Nederland de barbaren van het Noorden als verlossers van *Napoleontischen dwang*, onvermijdelijk gevolg en eigenaardige vrucht der *vrijzinnige wanbegrippen*, begroet heeft?

Naar het schijnt zijn er echter beroemde Staatslieden — zelfs anti-revolutionnairen — die anders denken; en die meenen dat Rusland, evenmin Christelijk als Turkije, evenzeer den vooruitgang der menschheid vijandig is: en dat, wil men de banier der vrijheid (*de Nederlander* noemt het: vrijzinnigheid) zien blijven ontrold, dan ook de onbegrensde magt van den Czar beteugeld moet worden.

In de merkwaardige brochure van Disraëli — gewis voor *de Nederlander* een auteur van gezag —, «de krisis van het Oogenblik, of de Russisch-Turksche krijg en zijne gevolgen voor Engeland en de wereld», lezen wij omtrent de noodzakelijkheid, dat de banier der vrijheid gesteld worde tegenover den knoet, het volgende:

Wij kunnen ons niet weerhouden te gelooven dat en de Russische en de Turksche partij beide (niet minder in de verborgen stemming van allen, die een geest hebben om te denken als aan de oevers van den Donau en in de kabinetten van Europa) zich op een oneindig logischer terrein in hunne wederzijdsche stelsels zouden plaatsen, indien zij, wel verre dat de eene partij zich aan den godsdienstigen en zedelijken zin der Russen, en de andere aan de verbeterde instellingen en de edelaardigheid der Turken moest vastklemmen, de eene partij Keizer Nicolaas den besten aller regenten noemende, de andere den Sultan als den meest vooruitgeschreden hervormer en menschenvriend schetste, — of wanneer de eerste in plaats van den heilstaat der Russische lijfeigenen, de laatste van den behagelijken toestand der Turksche slaven te verhalen, liever rondborstig hadden erkend, dat *Petersburg* en *Konstantinopel* in dezelfde mate vijanden en tegenbeelden van de hoogste belangen der menschheid zijn. Gaan de Moldaviërs en Walachijërs tegenwoordig gebukt onder het dwangjuk des Russischen legers; de vaderen van diezelfde stammen ondervonden eens al de ijsselijkheden van een dergelijk bezoek van de zijde der Turken. Heeft *Rusland* begeerige handen uitgestrekt naar de regten van naburige volken in 1772 en 1778 en later, door den roof van *Polen* zijn naam *vereeuwigd*; *Turkije*, eens de schrik der beschaafde wereld, ging op dezelfde wijze te werk, telkens wanneer zijne magt overwegende was. Drijft *Rusland* handel in lijfeigenen, — *Turkije* heeft slavenmarkten. En wanneer de dappere zonen der woestijn door de eersten worden onderdrukt, het laatste laat openlijk op de markten van *Oost-Europa* en *Klein-Azie* de schoonste vrouwen der wereld, de afstammelingen dergenen, die eens over de meest beschaafden onder de menschen heerschten, de bewoners der schoonste wereldstreken veil bieden. Beweert men dat in *Turkije* de joden onderdrukt worden, mag men dan niet met hetzelfde regt staande houden, dat Rusland hen op eene betreurenswaardige wijze kwelt en verbant? Wanneer de bewonderaars van Turkije ons verhalen, dat de russische lijfeigene nooit een eed tegen zijnen heer voor de regtbanken mag afleggen, dan zal ons degene, die ootmoedig in de onfeilbaarheid van den Russischen autokraat gelooft, zeggen dat in *Turkije* de eed van 20 christenen niet zoo veel geldt als die van éénen Muzelman. Beweert men, dat overal waar de Russen veroveringen maken, de maatschappij ontaard en wel in de meest ondragelijke vormen en door de meest onbarmhartige aandrijving, met niet minder waarheid mag men staande houden, dat de Turken en alle Muzelmannen hetzelfde doen waar zij slechts kunnen, en altijd gedaan hebben zoo lang hunne barbaarschheid en verdrukking voorspoedig waren. De waarheid is dus: dat beide magten den vooruitgang der menschheid vijandig zijn en zoo lang een Czaar met onbegrensde magt in *Rusland* en het muzelmansche geloof en de voorregten eens Sultans in *Turkije* ongedeerd blijven staan, zoolang is er voor vrijheid en beschaving niets te hopen. Duidelijk is het dat, zoo de nederlaag van *Rusland* onder *Turkije's* magt of de verplettering des Sultans door den Czaar geene andere gevolgen voor hunne eigene onderdanen of voor de wereld heeft dan de vernietiging van de heerschappij des eenen of des anderen, alle partijen veilig kunnen zeggen: Laat hen uitvechten; *hun kamp kan weldadig voor de wereld, nimmer verderfelijk wezen. Niet* altijd is het goed dat Herodes *en* Pilatus *vrienden worden.*

Het is hier niet zoo zeer de Russische *politiek*, die door Disraëli, gelijk door *de Nederlander*, wordt veroordeeld, als wel de doorgaande geest in dat land, die evenmin als in Turkije de geest van het *Christendom* is. De veroordeeling van Disraëli is voorwaar meer consequent anti-revolutionnair (en ook andere rigtingen zouden daarin kunnen medestemmen), dan de amalgamatie van het kozakken-principe met dat van Constitutionnele vrijheid door *de Nederlander*.

De Nederlander heeft zich bedrogen, «omtrent de financiële gevatheid van hen, die in *de Grondwet* met de dagelijksche polemiek belast zijn.» Het spijt ons; want we hadden gemeend, dat eene dagelijksche en gelukkige bestrijding der eindelooze sophismen der anti-revolutie, *de Nederlander* aan «eenige gevatheid althans» van onze zijde had doen denken.

Intusschen, in het gegeven geval, is de meening van *de Nederlander* niet onjuist.

Wij hadden gemeend, dat wanneer men eene belasting op *de renten* «grondwetschennis» noemt, dan ook in geen geval die belasting geheven mogt worden. *De Nederlander* zegt: eene belasting op de renten *alléén* is grondwetschennis; belast men andere inkomsten daarbij, dan is het geoorloofd. Op bescheiden wijs verklaarden wij, dat stelsel niet te begrijpen. Wat in het mindere niet geoorloofd is, kan, dunkt ons, in het meerdere ook niet geoorloofd zijn.

Om het nu eens regt duidelijk te maken, voegt er de *Nederlander* nu dit éene woord bij:

Alleen dan zou deze vergelijking de qualificatie van sophisme kunnen ontgaan, wanneer het verwijt, tegen de *rente-belasting* als *belasting*, en niet als *rente*-belasting, gerigt was.

De duidelijkheid zit nu in de cursieve letter. Grondwetschennis hangt nu af van de half- of heele cursiviteit van een woord!

Waarlijk, wij bekennen nederig, zóó gevat niet te zijn, om dát te begrijpen!

Wij prijzen zeer eene opregte polemiek. Oogmerk en doel met ronde en duidelijke woorden te verklaren, mag van elke staatkundige partij, die aanspraak op eenige achting maakt, gevorderd worden.

Tot dus verre hadden wij weinig gelegenheid die goede eigenschap in de anti-revolutionnaire partij op te merken. Hare woordvoerders en organen hulden gewoonlijk hunne bedoelingen in ondoordringbare nevelen, voerden eene taal, die voor oningewijden moeijelijk te verstaan was.

Daarin komt eenige verandering, hetzij dat die partij het onredelijke harer handelwijze begint in te zien, hetzij dat zij de omstandigheden rijp en zich magtig genoeg acht om het vaandel openlijk te ontrollen. Wij meenen het niet onnut op die openbaringen te wijzen.

De Nederlander, waarin wij den heer Groen persoonlijk zien optreden en hem herhaaldelijk sprekende zien opvoeren, herinnert ten betooge, dat de heer Groen niet ten onregte zijne partij met den naam van «Christelijk-historische versierd heeft», aan een geschrift van genoemden heer, waarin openlijk de stelling wordt verkondigd en voorgestaan: «l'égalité des cultes devant la loi civile est une abomination» — de gelijkheid der gezindten voor de burgerlijke wet is een gruwel!

Ziehier althans een belangrijk punt, waaromtrent wij nu het lang vermoedde doel met zekerheid kennen. Hoe rijmt evenwel die partij dergelijk beginsel met de Grondwet, die volkomen gelijkheid der gezindten waarborgt? — Of is ook de Grondwet, althans op dat punt, in haar oog een gruwel? (A. C.)

In *de Nederlander* van 7 Sept. wordt gezegd:
«Hieronymus van Alpen zal wel onder de anti-revolutionnairen worden geteld.»

Prof. Hofstede de Groot beroept zich in *de Morgenst*[er] van 1 Febr. op Hieronymus van Alphen in het bela[ng] van zijn stelsel van onderwijs.

De Nederlander doet ons in nº. 1107 het volgen[de] verzoek:

«*De Grondwet* gelieve nader op te geven waar *de Nederla*[*nder*] de bijzonderheden van het verkeer tusschen den Koning e[n] zijne afgetreden Ministers *voor openbaarmaking geschikt geac*[*ht*] *heeft.*»

Wij herinneren aan nº. 981, waarin eene vraag geda[an] wordt naar den bepaalden wil des Konings; — aa[n] nº. 1037, waarbij aangedrongen werd op uitlegging va[n] de Artt 11, 37 en 73 de Grondwet in *historisch-gramm*[*a*]*ticalen zin*; — aan het nº. van 3 Dec. over de minis[te]riële verantwoordelijkheid; en aan nº. 1078 over de ve[r]houding van een Minister tot den Koning.

Buitenland.

ENGELAND.

Een onzer ministriële bladen zegt, naar aanleiding va[n] de jongste gebeurtenissen met betrekking tot het Oosten: «De tijd om te handelen is alzoo voor de westelijk[e] mogendheden gekomen; zij zullen gereed en vaardig be[vonden] worden om haren slag te slaan. Wij verneme[n] dat de Weener-conferentie ontbonden is; dat eene officië[le] kennisgeving daarvan reeds op weg is naar Londen e[n] Parijs, dat zoodra deze kennisgeving aldaar zal ontvange[n] zijn, de westelijke mogendheden terstond aan Ruslan[d] eene aanmaning zullen zenden om de Donau vorstendom[men] te ontruimen, en dat deze aanmaning, in geval z[ij] geen gehoor mogt vinden, door eene oorlogsverklarin[g] zal worden gevolgd.

«Zoodra de oorlog verklaard is, en dit tijdstip schijn[t] zeer nabij te zijn, zullen wij eene groote scheepsmagt e[n] andere strijdkrachten in beweging zien brengen. Reeds zij[n] een hoog officier van de Britsche en een van de Fransch[e] Landmagt, Sir John Burgoijne en de kolonel Ardant, aa[n] boord der Engelsche poststoomboot *Caradoe* op weg na[ar] Konstantinopel, ten einde alles gereed te maken voor [de] aankomst der vereenigde strijdmagt die hen volgen zal.

«De officiële kennisgeving van de ontbinding der Weene[r] conferentie zal waarschijnlijk den 6 dezer te Londen aa[n]komen. De aanmaning aan Rusland om terstond de vo[rstendommen] te ontruimen en het weigerend antwoo[rd] dier mogendheid zullen nog eenen tijd van ongeveer 2[0] dagen vereischen; en dan zullen wij getuigen zijn van oorlogsverklaring en van krijgsbedrijven, welke met kra[cht] doorgezet wordende welligt de knoop zullen doorha[kken] dien de diplomatie vruchteloos getracht heeft los te maken.

FRANKRIJK.

Men verhaalde ter beurze, dat eerstdaags in den *Moniteur* een besluit zou worden opgenomen, waarbij 80,000 ma[n] van de ligting van 1853, onder de wapenen zouden ge[roepen] worden. Men merkt sedert eenigen tijd veel werk[zaamheid] in de arsenalen op. Zoo is dezer dagen ee[n] groote voorraad bommen, granaten enz. van het arsena[al] te Arras naar Metz gezonden.

DENEMARKEN.

Het Kopenhaagsche dagblad *Fadrelandet* berigt, da[t] bevel is gegeven om 3 fregatten, 3 korvetten, 3 brikke[n] en 5 oorlogsstoombooten uit te rusten, en dat van weg[e] den minister van oorlog in onderscheidene plaatsen onde[r]zoek gedaan is naar de gelegenheid, die zij voor inkw[ar]tiering opleveren.

Uit Kiel wordt gemeld, dat aldaar de last ontvangen [is] om geen zeevarenden, die nog voor 's Rijks zeedien[st] dienstpligtig zijn, naar buiten 's lands te laten vertrekk[en], en dat eene nieuwe werving van zeevolk voor de vlo[ot] verwacht wordt.

— Uit Kopenhagen schrijft men van 2 dezer, dat Eng[e]land, Frankrijk, Rusland en de groote Duitsche moge[nd]heden hunne goedkeuring hebben gehecht aan het verdr[ag] van onzijdigheid, dat Zweden en Denemarken nopens [de] zaken in het Oosten hebben gesloten.

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

Volgens berigt uit Stockholm van 24 Jan. heeft de reg[e]ring, terstond nadat door den rijksdag de aangevra[agde] gelden bewilligd waren, last gegeven om alles voor te be[rei]den, ten einde op de marinewerven met den meest[en] spoed de noodige uitrustingen aan te vangen. Het be[rigt] voegt er bij, dat men hoopte nog voor den zomer [4] linieschepen in zee te kunnen brengen; dat de regeri[ng] voornemens is Gothland door 15,000 man te doen bezett[en] en aan de westkust een tweede legercorps bijeen te b[ren]gen, terwijl alle aan de kusten liggende regementen hunne garnizoensplaatsen zouden verblijven.

SPANJE.

In een breedvoerig betoog over de Spaansche aange[le]genheden, opgenomen in het *Journal des Débats*, h[eeft] de bekende staatkundige schrijver de Sacy zich bezig[gehouden met] de waarschijnlijke gevolgen van de laatstelijk wed[er in] Spanje ontstane verwikkelingen. De heer de Sacy [is] sterk partij voor het ministerie San Luis; verklaart [zonder] omwegen, dat de leden van dat Kabinet aanvank[elijk] het mogelijke hebben aangewend tot handhaving der [con]stitutionnele orde van zaken, en zij zeer teregt [ge]steund zijn geworden door de meerderheid van het [Con]gres daar te lande. Volgens dien schrijver moet de

van al de gerezene moeijelijkheden hoofdzakelijk worden geweten aan den Senaat, in welks vergadering eene stelselmatige en onverzoenlijke oppositie geene middelen schijnt te hebben ontzien, om een ministerie omver te werpen, 'twelk daarom alleen reeds zich den haat dier partij op den hals had gehaald, omdat het zich met het beleid der Regerings-aangelegenheden had belast.

De heer de Sacy keurt inmiddels de gestrenge en inconstitutionnele maatregelen, welke daarna door het ministerie San Luis zijn genomen, geenszins goed, en vermeent, dat het eenigermate is gevallen in den strik, welke aan hetzelve door de vijanden der constitutie was gespannen; dat het in geen geval de wetgevende vergaderingen had moeten ontbinden, nademaal het Congres altijd nog aanwezig was geweest, om de misslagen van den Senaat weder goed te maken en daarenboven de Kroon het in hare magt had, om eene wrevele meerderheid in den Senaat te veranderen; — eindelijk dat het Kabinet, door de Cortes te schorsen, zich gelijk heeft gesteld met vorige ministeriën, welker fouten het had behooren te herstellen; doch hij houdt vol, dat het ongelijk geenszins op rekening kan worden gesteld van het ministerie, maar de verantwoordelijkheid daarvan alleen op den Senaat moet drukken, welke zich gedurende een geruimen tijd heeft laten medeslepen door een gering getal ontevredenen, die zelven niet schijnen te weten wat zij willen.

Ten slotte drukt de heer de Sacy den wensch uit, dat het constitutionneele stelsel in Spanje gehandhaafd zal blijven en vestigt hij meer in 't bijzonder de aandacht op den maarschalk Narvaez, als dengeen die in de laatste noodlottige beraadslagingen in den Senaat geen deel heeft genomen, maar zich vóór de opening naar Valencia heeft begeven tot herstel zijner gezondheid, en zulks met voorkennis en goedvinden der Koningin. Volgens den heer de Sacy, is het allezins wenschelijk, dat de maarschalk zijn vroegeren roem blijve behouden en het gezag niet worde gekrenkt, waarop hij zoo teregt aanspraak mag maken, ten gevolge van de gewigtige door hem, zoo in het krijgskundige als in het staatkundige bewezene diensten.

TURKIJE.

Volgens telegrafische berigten van Marseille van Zondag avond jl., waren daar berigten uit Konstantinopel ontvangen van den 25 Januarij. Deze hielden in, dat de vereenigde Fransche en Engelsche eskaders, die tijdelijk te Beikos waren binnengeloopen, om levensmiddelen en krijgsvoorraad in te nemen, in de Zwarte Zee zijn teruggekeerd, den steven wendende naar Sebastopol. Tot hiertoe hadden zij nog geen Russisch vaartuig ontmoet. Volgens de laatste berigten bevond zich de Russische vloot steeds te Kaffa. Men bragt te Konstantinopel met spoed nieuwe versterking voor het leger in Azie in gereedheid. De ongeregelde troepen, die de oorzaak van de laatste tegenspoeden aan die grenzen waren, zullen bij de andere krijgsbenden worden ingelijfd. De Grieksche priester Athanasios is te Widdin in hechtenis genomen, alwaar eene zamenspanning, door de Grieken gesmeed, ontdekt is. De gewezen Russische consul Monakes behoort tot het getal der in hechtenis genomen personen. De politie moet een naauwkeurig en streng toezigt houden. Er is bevel gegeven, om de Russische bespieders, die men in handen mogt krijgen, te doen doodschieten.

Volgens depêches, gisteren te Parijs ontvangen van den gouverneur van Belgrado, zijn de Turken weder begonnen offensief te werk te gaan. Zij zijn den Donau bij Olternitza overgetrokken, en hebben een eiland in de rivier bemeesterd. — Te Londen had men gisteren berigten uit Weenen, houdende dat graaf Orloff, wiens zending aldaar geheel mislukt is, zich niet naar Berlijn zal begeven. Oostenrijk zou bepaaldelijk geweigerd hebben een Russisch legerkorps naar Servie te laten doortrekken, als ook om een verdrag van onzijdigheid te sluiten. Pruissen zou zich in denzelfden geest hebben verklaard. — De heer Brunow, Russisch minister, was Maandag morgen nog niet uit Londen vertrokken.

Van gewigt zijn de regtstreeksche berigten uit Weenen, mede van Maandag. Zij behelzen, dat van de zijde der regering bevel is gezonden, om een legerkorps van 40,000 man op de grenzen van Servie bijeen te brengen. Volgens een half-officieel blad heeft Oostenrijk, bij zijne zoowel met Rusland als met Turkije bestaande vriendschappelijke betrekkingen, zoolang het tooneel des oorlogs in Groot-Wallachije verbleef, geene aanleiding gevonden, om troepen op de grenzen te verzamelen. Nu echter de strijd in Klein-Wallachije gevoerd wordt, zullen onverwijld 25,000 man tot beveiliging der grenzen in het Woywodschap worden gelegerd.

Eindelijk wordt uit Brussel geschreven, dat de heer von Kisseleff gister avond Parijs verlaten zou en heden (Dingsdag) morgen aldaar verwacht werd.

Ziedaar de heden langs verschillende wegen ontvangen telegrafische berigten; het meest gewigtige is zeker de terugkeer der vereenigde vloten in de Zwarte Zee. Men vraagt zich af, waarom in die berigten vermeld wordt, dat zij zich naar Sebastopol begeven, daar toch de Russische vloot zich in die haven niet bevindt, maar zich te Kaffa aan den oostelijken oever van de Krim ophoudt. Er wordt in deze berigten van de ernstige ongesteldheid van Omer-Pacha niet meer gesproken. Zij schijnt ook wel niet van groot belang te zijn, daar de Turken, mag men de bovenstaande berigten gelooven, eene aanvallende houding hebben aangenomen, zij zijn toch den Donau te Olternitza overgetrokken, hebben het eiland, in het midden van de rivier gelegen bezet en zich daar versterkt. Men vermoedt dat hun voornemen is het Russisch leger, dat in aantogt is om Kalefat te belegeren, van ter zijde aan te vallen. Daar de berigten van den gouverneur van Belgrado door eene depeche uit Bucharest van 28 Januarij jl. worden bevestigd, zoo mag men daaruit afleiden dat Omer-Pacha op dat tijdstip derwijze hersteld was, dat hij groote krijgsbewegingen kon beramen en doen ten uitvoer leggen.

Wat de ontdekte zamenzwering betreft, wordt opgemerkt dat de Grieksche priester Manasios reeds bij verschillende gelegenheden eene werkzame rol ten voordeele van Rusland in Turkije heeft gespeeld. Onder de in hechtenis genomen personen, noemt men den baron Oelsner, voormalig russisch officier. Men houdt zich te Konstantinopel met ijver bezig met het maken van toebereidselen tot versterking van het leger in Azie. Die versterking zou 30,000 man bedragen, die, begeleid door de vereenigde Fransche, Engelsche en Turksche vloten, in vier gedeelten achtervolgens zouden worden aangebragt.

Nopens de reis van den graaf Orloff, schijnt het dat hij van zijn voornemen, om zich naar Berlijn te begeven, heeft afgezien; omdat het hem gebleken is, dat de Pruissische regering geen twijfel hoegenaamd heeft gelaten, nopens hare bedoelingen ten aanzien der voorstellen, waarvan de Russische diplomaat de overbrenger was. Zijne zending had voornamelijk ten doel te trachten, dat de Duitsche mogendheden zich bij verdrag zouden verbinden de striktste onzijdigheid in acht te nemen, welke ook de loop van den krijg in het oosten zijn zou. Men kan ligt begrijpen, dat Oostenrijk en Pruissen geweigerd hebben, zich zoodanig te binden en zich voor de toekomst, wat er ook moge gebeuren, vast te zetten. Doch hoezeer zij zich niet bereid verklaard hebben om een stellig verdrag van onzijdigheid te teekenen, moet men daaruit nog geenszins opmaken, dat de onzijdigheid niet in de stellige bedoelingen van de twee groote Duitsche mogendheden zou liggen. Integendeel houden gewoonlijk goed onderrigte personen het daarvoor, dat dit steeds de houding is, die deze mogendheden wenschen te bewaren. Zij hebben die vrijwillige onzijdigheid niet willen doen veranderen in eene verpligting, welke in mogelijke gevallen zeer ongunstige gevolgen zou kunnen te weeg brengen. Het is in dien zin, dat men het mislukken der zending van den graaf Orloff moet uitleggen, terwijl men daaruit niet moet afleiden, dat zoo de oorlog tusschen Rusland en Engeland vereenigd met Frankrijk, binnen kort mogt uitbreken, Oostenrijk zich dadelijk op eene werkdadige wijze met die twee mogendheden zou vereenigen, of terstond een leger van 100,000 man naar de vorstendommen zou zenden, om de Russen daaruit te verjagen. Er zijn, ja, in het Oosten vele onverwachte gebeurtenissen voorgevallen; maar zoover is het met Oostenrijk niet gekomen; het houdt zich op het standpunt van onzijdigheid, maar wel van vrijwillige onzijdigheid. Van daar dan ook, dat men vele berigten, door de Engelsche dagbladen uit Weenen medegedeeld, met omzigtigheid moet aannemen. Dit is dan ook het geval met eene depeche door de *Times* opgenomen, behelzende dat de graaf Orloff, gevraagd hebbende of Oostenrijk zich verzetten zou tegen het overtrekken van een russisch legercorps door Servie, daarop ten antwoord zou hebben bekomen, dat eene schending der onzijdigheid van Servie door Rusland, leiden zou tot het nemen van tegen-maatregelen van den kant van Oostenrijk. Ten gevolge van dat antwoord, zou de zoon van den baron von Meijendorff terstond naar Bucharest zijn afgezonden.

Regtstreeksche berigten uit Konstantinopel van 23 Jan. jl. houden in, dat de geestdrift der bevolking niet verflaauwt en dat zij aangewakkerd wordt door de komst van alle zijden van een groot getal vrijwilligers, die in slechts weinige dagen in den wapenhandel worden geoefend en die met den grootsten spoed in het leger worden ingelijfd. Eene dergelijke compagnie, 4 à 500 man sterk, is dezer dagen van Marasch aangekomen, onder aanvoering van eene jonge vrouw. Die amazone, 20 à 24 jaren oud, is Caraguzel genaamd; hare heldhaftigheid heeft te Konstantinopel en in al de streken, die zij aan het hoofd van hare bende is doorgetrokken, grooten invloed uitgeoefend.

Binnenland.

's Gravenhage, 7 Februarij.

LONDEN, Dingsdag 7 Febr. In de City loopt het gerucht, dat de interpellatien van lord Clanricarde in het Huis der Lords ter zake van de overgelegde stukken en bescheiden betreffende de oostersche kwestie van weinig gevolg zullen zijn; bij voorraad meent men nu reeds te kunnen verzekeren, dat de ophelderingen door het kabinet aan lord Clanricarde te geven, weinig bevredigend zullen worden bevonden.

Z. M. heeft aan deszelfs kamerheer baron van Knobelsdorff van de Krijtenberg, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Johanniter-orde, hem door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

Z. M. heeft goedgevonden. 1°. de bij besluit van 15 September 1853 gedane benoeming van eenen burgemeester van Hontenisse in te trekken; 2°. tot burgemeester dier gemeente te benoemen J. Sergeant.

* Z. M. de Koning is gister namiddag van het Loo in de Residentie teruggekeerd.

* Zondag avond vereenigden heeren officieren der dienstdoende schutterij zich in hun gewoon locaal van de zaal van den schouwburg, alwaar genoemde heeren gewoonlijk hunne theorien houden, tot eene vriendschappelijke zamenkomst. De soirée werd opgeluisterd door de uitvoering van verschillende muzijkstukken, door de muzijkanten der 's Gravenhaagsche schutterij, onder de leiding van den verdienstelijken kapelmeester, den heer Grave. De uitgevoerde stukken mogten welverdiende toejuichingen ontvangen. De kolonel-kommandant en de hoofd-officieren woonden deze bijeenkomst bij, waar gulle vreugde en opregte vriendschap heerschten.

* De heer van Linden van den Heuvel, die Zaturdag jl. van Amsterdam herwaarts gekomen was als commissaris van de Bataafsche brandwaarborg-maatschappij om bij de vergadering dier instelling tegenwoordig te zijn, en toen door eene ernstige ongesteldheid werd overvallen, is heden morgen in het *Hôtel Paulez* overleden. Hij is in dat Hôtel op eene wijze behandeld, die den eigenaar van dat etablissement allezins tot eere verstrekt.

* Er zullen, te beginnen met 1854, twee nieuwe jaarmarkten gehouden worden in de gemeente Bladel, de eerste, den tweeden Maandag na den eersten Pinksterdag, en de tweede, den laatsten Maandag van November.

* In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is o. a. uitgebragt een praeadvies van Burgemeester en Wethouders, betreffende de directie over den Hollandschen Schouwburg te dezer stede, voor het volgend tooneeljaar en beginnende met 1°. Mei aanstaande. Na overweging van het request der heeren Hammecher en van Olfesen om met die directie te worden begunstigd, en een gelijksoortig van de heeren Breedé en Valois, strekt het praeadvies om de bedoelde directie toe te vertrouwen aan de heeren Hammecher en van Olfesen. Dat praeadvies, benevens twee requesten, heden ingekomen, het eene van ingezetenen van 's Gravenhage en het andere uit Rotterdam, en verzoekende, dat de meergemelde directie zal worden opgedragen aan de heeren Breedé en Valois, zijn ter lezing gelegd, ten einde in eene volgende vergadering daaromtrent een besluit te nemen.

Voorts is medegedeeld dat de verkiezing van een lid in den Raad, ter vervulling der vacature door het overlijden van den heer Polak Daniels, zal plaats hebben op 28 dezer, terwijl de leden zijn aangewezen, die de verschillende stembureaux zullen uitmaken.

Na eene lange discussie over de vraag, in hoever kan worden geacht toepasselijk te zijn art. 22 van het contract tusschen deze stad en den heer Goldsmid, directeur der gaz-fabriek alhier, nopens eene meerdere geldelijke uitkeering aan hem wegens den verhoogden prijs der steenkolen in het afgeloopen jaar, is besloten de zaak nog veertien dagen aan te houden tot het inwinnen van nadere inlichtingen.

Voorts is eene som van ƒ 5000 aangewezen tot de aanschaffing van 5 groote en 6 kleine badkoetsen, ter vervanging van diegenen, welke door den storm zijn vernield, zijnde door den heer de Wit, pachter van het stedelijk Badhuis, de overige, hem toebehoorende, aan de gemeente ten geschenke aangeboden, zoodat daardoor het vroeger getal badkoetsen weder zal aanwezig zijn.

Het *Surinaamsch Weekblad* zegt, dat de vrijmaking der slaven aldaar nu eene ernstige zaak wordt. Voorts zullen reeds zeer spoedig in de kolonie Zondagsscholen worden opgerigt. De gezondheidstoestand te Paramaribo en omstreken was gunstig.

Op den 5den, des namiddags, kwam te Nieuwe-Diep Z. M. transportschip *Merwede*, kapt. luit. ter zee M. C. van Vreeland binnen; dit vaartuig kwam van Curaçao.

Door eenige schippers en ingezetenen van Werkendam is aan den Raad dier gemeente een verzoekschrift ingediend, waarbij aangedrongen wordt, dat bij de Hooge Regering pogingen mogten worden in het werk gesteld, om aldaar eene sluis te bekomen, geschikt om groote schepen in de havens te kunnen schutten.

Volgens berigten uit Wezel wordt thans ijverig aan den spoorweg van Oberhausen naar Arnhem gearbeid. De plaats, waar het station moet worden gevestigd, is aangewezen, even als die, op welke de brug over de Lippe moet worden gelegd. De weg van Oberhausen naar Wezel schijnt weinig bezwaar op te leveren en nog in den loop van dit jaar in gereedheid te kunnen komen. Meer moeite baart de aanleg van de baan ten noorden van Wezel, uithoofde van de werken, welke ter zake van de van tijd tot tijd voorkomende overstroomingen van den Rijn gevorderd worden. [illegible]

Leiden, 6 Febr. Heden promoveerde aan onze hoogeschool tot doctor in de regten, de heer G. E. van der Hout, van Amsterdam, na publieke verdediging van een Specimen historico juridicum inaugurale continens: *Dispositionem de Natura Tribictorum.*

Leiden, 5 Febr. Men verneemt hier [illegible], dat er door den minister van binnenlandsche zaken reeds voor eenige dagen aan HH. curatoren [illegible] om inlichting is gevraagd nopens het gebeurde op de bewuste promotie. De aanvraag is [illegible] curatoren in handen van den rector magnificus gesteld, en door dezen, naar men zegt, reeds beantwoord. Wat dat antwoord inhoudt is niet bekend geworden; gewisselijk zal het echter de zaak niet van de [illegible] zijde beschouwen, daar de rector zelf [illegible] niet weinig bij gecompromiteerd heeft; van hem toch had het afgehangen haar in 't geheel geen voortgang te doen hebben, wanneer hij, gelijk zijn pligt was, geweigerd had zijne vergunning tot de tweede promotie te verleenen. Hoe 't zij, de minister heeft thans de gevraagde inlichting ontvangen, en kan die, op zijne beurt aan ieder, die hem daarnaar vragen mogt, mededeelen. Het ware voorzeker te wenschen, dat in de aanstaande bijeenkomst der kamer, een der leden zich daartoe leenen

wilde, opdat men openlijk vernam wat het gevoelen der landsregering nopens het gepleegde feit is. Tot nadere toelichting van het gedrag der daarin betrokken professoren en tot verontschuldiging tevens van den doctorandus, wil ik hier nog melden, dat de laatste weinig dagen na zijne eerste afwijzing, een briefje ontvangen heeft, waarin hem ronduit werd aangeraden, zich maar tot eene tweede promotie aan te melden. Het briefje is, zoo wij wel hebben, nog in handen zijner familie, die het als pièce justificative bewaard heeft. (*N. R. C.*)

Harderwijk, 5 Febr. Op den 10den vertrekt van hier een detachement groot 25 onderofficieren en manschappen, dat op den 12den aan boord zal gaan van de brik *de Lynx*, kapt. luit. ter zee Jhr. H. J. L. T. de Vaijnes van Brakell, naar Curaçao bestemd.

△ **Blokzijl**, 6 Feb. De gansche kust der Zuiderzee is nog zoodanig, van Vollenhove tot de Lemmer, met ijs bezet, dat de scheepvaart van hier, Vollenhove, Kuinre en Steenwijk op Amsterdam, Sneek enz., daardoor nog geheel en al gestremd is. De beurtschepen van Steenwijk op Amsterdam hebben hunne reis daardoor niet verder dan deze haven kunnen voortzetten. Zoo ver het oog in ze reikt, kan men geen water ontdekken. De scheepvaart op de binnenwateren wordt zonder hinder van ijs voortgezet.

⊙ **Purmerende**, 5 Febr. Het groote aantal koopvaardij- en Oost-Indievaarders, welke alhier voor de groote sluis lagen, leverde een zeer schoon gezigt voor de stadbewoners op, hetwelk nog verhoogd werd, door het wapperen van eene menigte vlaggen en wimpels.

Door gebrek aan paarden, welke deze schepen van hier naar de Willemsluis voeren, werden aan verscheidene daglooners, die het thans niet te druk hebben, werk verschaft; meer dan dertig lieden zag men achtereen aan de trots, ten einde zulk een groot vaartuig ter bestemde plaatse te brengen, jammer is het dat het kanaal niet breeder is; want zoo als meermalen geschiedt, is thans weder door het tegen elkander varen van twee koopvaarders merkelijke schade veroorzaakt.

⁂ **Zutphen**, 6 Februarij. Ter gelegenheid eener aanvraag van ons departement der maatschappij «*Tot Nut van 't Algemeen*» en van eene nieuw opgerigte muziekvereeniging «*de Harmonie*» hoorde men dezen morgen met de uiterste verbazing den gemeenteraad besluiten: dat de beschikking over de gevraagde localiteit voortaan aan Burgem. en Weth. blijft opgedragen; daarbij argumenterende, dat men den Raad niet telkens met dergelijke verzoeken wilde lastig vallen; terwijl de wethouder van Löben Sels, die op den geest des nieuwen Burgemeesters niet geheel zonder overwegenden invloed schijnt te zijn, de verdediging van het voorstel volijverig op zich nam. Te vergeefs las een der Raadsleden hiertegen de duidelijke letter van art. 136 in verband met art. 44 litt^a^ h. der Gemeentewet voor; doch dit Raadslid al spoedig toegegeven hebbende stemden alleen tegen dit, onzes inziens volstrekt onwettig Besluit de Heeren van de Kasteele en Nieuwenhuijs. Wat Heeren Gedeputeerden hieromtrent met het oog op art. 194 litt^a^ e. der Gemeentewet zullen beslissen, wordt verlangend te gemoet gezien.

△ **Arnhem**, 6 Februarij. Laatstleden Zaturdagavond had, ter dezer stede, in het schoollocaal van de Arnhemsche Afdeeling der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* eene feestviering plaats, die, voor kweekelingen dier school, en de leden dier afdeeling, maar vooral voor den Hoofdonderwijzer, den heer van Amstel, de aangenaamste herinneringen zal blijven opleveren. 25 jaren mogt genoemde hoofdonderwijzer in Arnhem, de vruchten zijner bekwaamheden in den hem opgedragen post inoogsten. Onder zijne leiding rees die school tot een vroeger nimmer gekend aanzien, en werden de laauweren, door hem verworven, hem dan ook, naar verdiensten toegekend. Het schoollocaal was, waarschijnlijk door de bemoeijing der secondanten, smaakvol versierd. De feestplegtigheid nam des avonds ten half zeven ure een aanvang. De heer Mr. J. M. de Kempenaer, daartoe uitgenoodigd, hield voor de gezamenlijke leerlingen en de rondom dezelve geschaarde bestuurders en leden der afdeeling eene doeltreffende redevoering. Van tijd tot tijd werd de zaal, behalve door gewone verlichting, ook door bengaalsch vuur luisterrijk verlicht. Den hoofdonderwijzer werd, namens zijne leerlingen, een kostbaar geschenk in tafel-zilver aangeboden. Van wege het bestuur ontving de heer van Amstel een zilveren inktkoker, en van wege het hoofdbestuur te Amsterdam, een zilveren medaille, met toepasselijke opschriften. Een der leerlingen droeg eene uitmuntende toespraak voor, die, benevens de gehouden redevoering, door den feestvierenden onderwijzer treffend en welsprekend werden beantwoord. Na den afloop der plegtigheid, werden de kinderen onthaald, welk onthaal heden zal worden voortgezet. Vervolgens begaven de leden zich naar het gewone bovenlocaal, om er het overige van den avond in genoegelijke zamenstemming door te brengen. Moge de hoofdonderwijzer nog lang voor zijne uitgebreide, nuttige betrekking, in welstand, gespaard blijven, ook voor zijn talrijk gezin, en hij op nieuw dien zegen van boven op zijnen onvermoeiden arbeid ondervinden, die alle feestvierenden en hem in zijne waarde kennende stadgenooten, van harte blijven toewenschen.

Eindhoven, 2 Febr. Onder de menige sluiswachters, die men aantreft langs het schoone kanaal van Brussel naar Charleroi is er één die tevens van een klein aan dat kanaal grenzend dorpje veldwachter is: deze heeft met het oog op die beide betrekkingen niet onaardig boven zijne woning laten schrijven;

« Celui pui met un frein à la fureur des flots
« Sait aussi des méchants arrêter les complots.

Had Racine in zijne voortreffelijke Athalie deze zoo schoone woorden in den mond des Hoogen Priesters Joad leggende, ooit kunnen denken, dat deze nog eenmaal tot uithangbord voor eenen Belgischen sluis- en veldwachter zouden dienen. (*N. B*)

Groningen, 6 Febr. Eergisteren promoveerde aan de Hoogeschool alhier tot doctor in de verloskunde, de heer B. van Calcar, med.-doct. te Hoogezand, na verdediging van eenige verloskundige stellingen.

Bij de Heeren Joh. Noman en Zoon, te Zalt-Bommel, zal worden uitgegeven eene nieuwe en goedkoope uitgaaf der *Bijdragen tot de Huishouding van Staat in het Koningrijk der Nederlanden*, verzameld ten dienste der Staten-Generaal, door Gijsbert Karel grave van Hogendorp, 10 deelen en bijvoegsel, gr. 8°; onder toezigt van den heer Mr. J. R. Thorbecke.

Dat wij deze uitgave van harte toejuichen, zal wel niet behoeven gezegd te worden; en om onze lezers met den aard daarvan bekend te maken, deelen wij de volgende zinsneden uit het Prospectus mede:

De Bijdragen tot de Huishouding van Staat, door van Hogendorp, zijn sedert geruimen tijd uitverkocht. Evenwel mag dat werk op de markt onzer letterkunde niet ontbreken.

Al beschouwt men slechts de historische waarde, die waarde is eene blijvende aanbeveling. Het tijdvak, waarover Hogendorp sprak en schreef, is dat der wording van het Koningrijk der Nederlanden en van onzen grondwettigen regeringsvorm. De oorzaken en beginselen, welke zich later ten goede of ten kwade ontwikkelden, ziet men hier beschenen door den helderen geest van een Staatsman, die elken dag geroepen werd of zich verpligt rekende tot opbouw der algemeene welvaart mede te werken.

Maar Hogendorp bleef bij het tegenwoordige niet staan. Zijne gedachte was den toestand en de wetgeving van het oogenblik steeds vooruit. Als lid der Kamer onvermoeid om voor zijne medeleden en voor de Regering licht op hunne weg te ontsteken, achtte hij zich tevens bestemd, de politieke vorming en taak van het volgend geslacht te beginnen.

Men vindt in de *Bijdragen* beurtelings den Minister, den Volksvertegenwoordiger, den publicist, en altijd den man van ernstige studie gelijk den uitstekenden burger. Hogendorp overdacht niet enkel in zijn kabinet, hij sprak niet slechts in de Kamer, hij ging met eigen oogen kennis nemen van de gesteldheid der maatschappij; hij teekende gestadig op, en liet zijne aanteekeningen drukken, om de beraadslagingen der Staten-Generaal voor te bereiden of aan te vullen en tegelijk op het denkend publiek te werken. Hij vertrouwde aan de toekomst de verwezenlijking van waarheden, die hij niet kon hopen gedurende zijn leven ingang te doen vinden. Hij geloofde te moeten zaaijen al mogten hij en zijne tijdgenooten den oogst niet zien opgaan.

Zoo werden zijne *Bijdragen* een leerboek van praktische, toegepaste Staathuishoudkunde; van «de huishouding van Staat» in den ruimsten omvang, die, zeide hij, alles insluit wat eene Natie kan «doen welvaren»; voor ieder dien de belangen des lands ter harte gaat, ook nu nog eene bron van onderrigting en raad, algemeener, rijker, vollediger, dan eenig ander werk, dat wij bezitten.

De nieuwe uitgaaf, waarover de heer Thorbecke het toezigt op zich genomen, en waarbij hij eene voorof narede beloofd heeft, zal in vijf deelen worden zamengevat, en in den loop dezes jaars verschijnen.

De eerste uitgaaf heeft *f* 38,00 gekost; de tegenwoordige zal niet hooger dan op *f* 20 te staan komen.

Advertentiën.

Te Rotterdam liggen in lading naar New-York,

het Amer. fregatschip MISSISSIPPI, kap. J. Harveij.

Het Amer. fregatschip RICHARD ANDERSON, kapt. C. E. Coffin.

Naar Boston,

het Amer. fregatschip LEILA, kapt. W. W. Stafford.

Adres bij WAMBERSIE en CROOSWIJCK. (276)

Uit aandoeningen der Spijsverteringswerktuigen, Maag, Ingewanden, Lever, enz., worden de meeste slepende Ziekten geboren.

De **Revalenta Arabica** is een langzaam werkend, zacht en natuurlijk Middel, dat ze allengskens geneest en de natuurlijke verrigtingen der Werktuigen hersteld. Is deze werkzaamheid der Levensverrigtingen teruggekeerd, dan zullen de Ziekten, welke uit hare afwijking voortkomen, spoedig verdwijnen, zoo als zulks dan ook door de uitstekendste Geneesheeren bevestigd wordt.

De **Revalenta Arabica** is geen Medicament, maar eene voedzame ligt verteerbare Spijs; in het gebruik vervangt zij dus andere Spijzen. Een Ontbijt van **Revalenta** kost 10—15 of 20 c., al naar den eetlust van den gebruiker: even zooveel kost iedere andere maaltijd; als men nu de kosten van hetgeen de gewone maaltijden kosten daartegenoverstelt, dan gelooven wij, dat de **Revalenta** voor velen eene bezuiniging, voor zeer weinigen eene uitgave zijn zal.

De smaak der **Revalenta** wordt verschillend beoordeeld, maar daarvan zijn wij zeker, dat ze, goed toebereid aan $\frac{9}{10}$ der Verbruikers goed smaken zal, en dat het andere $\frac{1}{10}$ er zich spoedig aan gewennen en ze weldra ook smakelijk vinden zal. Kinderen zijn er graag op als het in Water gekookt, met Suiker aangemaakt wordt.

Wij verzoeken aan de toebereiding de noodige zorg te besteden; zij moet goed klein gemaakt en goed gaar gekookt worden.

De **Revalenta Arabica** geneest alle Ziekten, die uit slechte Spijsvertering ontstaan, ook Keel- en Borstziekten (zie Dr. *Wurzer*, pag. 10, en Dr. *Gries*, pag. 27 van de Brochure «*Ziekte der Spijsverteringswerktuigen*»).

Hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagkanker, maagwater, diarrheae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtge hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhumatiek, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord en nog vele andere Kwalen hebben spoedig voor hare genezende krachten moeten wijken.

Du Barry's Revalenta wordt in het **Verkoophuis** te Amsterdam en in de bekende Dépôts in de andere steden verkocht.

1 pd.	2 pd.	5 pd.	12 pd.		5 pd.	10 pd.
f 2	*f* 3½	*f* 8	*f* 16	dubbel gezuiverde	*f* 16	*f* 2[illegible]

Eene Holl. Gebruiksaanwijzing is bij iedere doos. De Brochure *Ziekten der Spijsverteringswerktuigen* is gratis in alle Dépôts te bekomen.

Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo vrij, de faculteit opmerkzaam te maken, dat dit Middel er krachtig toe bijdragen kan, in behandeling zijnde Patiënten te genezen. (277)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 7 Februarij 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	59 ⅛ 59
Dito Certificat.	3	71⅛
Dito dito .	4	88⅛ 1/16
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats. .	4½	
Belgie.		
Certificaten. . .	2½	
Dº *Rothschild.*	2½	46³ .
Frankrijk.		
Obligatien. . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18 11/16 ⅜
Dito Buitenl. .	3	40¼
Dº Binnenl. ⁶/m.	3	35½ ⅜
Bew. Sp. Com.		4¼
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	83⅞ 4⅛ 15/16
Dito uitgest. .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	101¾ 2
Dito 1828/1829	5	101⅜
Cert. 1831/1838	5	91⅞
Dito Dito	4½	89
Dito *Hope* . . .	4	84⅝
Dito *Stieglitz.* .	4	
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito.. .	6	
Polen.		
Obligatien . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	65 ⅜
Dito bet. Amst.	5	82 ¾ ⅞
Dito letter B . .	5	82 ¾ ⅞
Dito 1847 . . .	2½	83 9/16 ⅝
Dito 1851/1852	2½	83 9/16 ⅝

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 93 Louisiania, Hope en C. 5 pct. $18\frac{1}{16}$; Mexic. te Lond. 3 pct. $23\frac{1}{16}$, dito Onb. $23\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Gren. te Lond. Uitg. $6\frac{1}{16}$: Peru pct. 62, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

Over het geheel zijn de prijzen heden wederom aanzienlijk gedaald op groote verkoopen welke in meest alle genoteerde fondsen geëffectueerd waren.

FRANKFORT, Maandag 6 Febr. 5 pct. Metalliek 6[illegible] 3 pct. Spanje binn. $35\frac{1}{4}$; 1 pct. dito $18\frac{5}{8}$; Wiss. op [illegible] $116\frac{7}{8}$; dito Parijs $93\frac{1}{2}$; dito Amst. $100\frac{3}{8}$.

LONDEN, Maandag 6 Februarij. Consols op tijd [illegible] $92\frac{1}{2}$; Mexico N. 3 pct. $24\frac{7}{8}$, $25\frac{1}{4}$; dito Rest. Bew. 1[illegible] Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $66\frac{1}{2}$, $66\frac{1}{2}$; Gren. Uitg. 7, 7; Spa[illegible] pct. $19\frac{1}{2}$, $19\frac{3}{8}$: dito Certific. $4\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 91, [illegible] dito 5 pct. 107, $106\frac{3}{4}$; Sardinie 5 pct. 86.

PARIJS, Maandag 6 Februarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. 9[illegible] dito 3 pct. op t. 69.45; Sp. Binn. 3 pct. $36\frac{1}{4}$; dito [illegible] 19; Belgie $4\frac{1}{2}$ pct. 88; N. Metall. 5 pct. $79\frac{1}{2}$.

WEENEN, Maandag 6 Februarij. Metall. 1852 [illegible] 89; N. Bankactien 1290; Wiss. Lond. 12.34.

MADRID, Vrijdag 3 Februarij. Sp. Binn. 3 [illegible] dito nieuwe 1 pct. 19; Certificaten 3.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Graven[hage]